

ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΟΧΗ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Α. ΣΩΣΤΟ – ΛΑΘΟΣ

- 1) Στον ελληνιστικό κόσμο Έλληνες και αλλοεθνείς λειτούργησαν μέσα σε ένα ενιαίο οικονομικό σύστημα.
- 2) Οι βασιλείς του ελληνιστικού κόσμου ήταν κάτοχοι όλης της γης και του μεγαλύτερου μέρους της παραγωγής.
- 3) Ο ελληνιστικός κόσμος, Έλληνες και αλλοεθνείς, δεν λειτούργησαν μέσα σε ένα ενιαίο οικονομικό σύστημα.
- 4) Κατά την ελληνιστική εποχή, για διευκόλυνση των συναλλαγών, χρησιμοποιήθηκαν μόνο τα περσικά νομίσματα.
- 5) Κατά την ελληνιστική περίοδο ευνοήθηκε η ανάπτυξη της δουλείας.
- 6) Κατά τα ελληνιστικά χρόνια ο θεσμός της δουλείας υποχώρησε.
- 7) Στο σύστημα διακυβέρνησης των ελληνιστικών βασιλείων ο πολίτης εξακολούθησε να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο.
- 8) Κατά την ελληνιστική περίοδο το κέντρο βάρους μετατοπίστηκε από τη μητροπολιτική Ελλάδα στις μεγαλουπόλεις της Ανατολής.
- 9) Κατά την ελληνιστική περίοδο μερικές περιοχές του ελλαδικού χώρου οργανώθηκαν σε ομοσπονδίες.
- 10) Τα μεγάλα πολιτιστικά κέντρα της ελληνιστικής εποχής δημιουργήθηκαν στον ελλαδικό χώρο.
- 11) Η Αντιόχεια και η Αλεξάνδρεια άκμασαν κατά την κλασική εποχή.
- 12) Την Αλεξάνδρεια κατοικούσαν, κατά την ελληνιστική περίοδο, Έλληνες, Αιγύπτιοι και Εβραίοι.
- 13) Η Αλεξάνδρεια ήταν διαιρεμένη σε τέσσερις συνοικισμούς, γι' αυτό ονομαζόταν και Τετράπολις.
- 14) Στη Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας εργάζονταν οι γραμματιστές.
- 15) Η μεγάλη παραγωγή χειρογράφων της Βιβλιοθήκης της Αλεξάνδρειας διευκολύνθηκε από την εύκολη παροχή γραφικής ύλης που προερχόταν από το φυτό πάπυρος.
- 16) Η Αντιόχεια ιδρύθηκε από τον Αλέξανδρο.
- 17) Η Αντιόχεια έγινε ιδιαίτερα γνωστή κατά τους ελληνιστικούς χρόνους για τον μεγάλο βωμό του Διός.
- 18) Η Πέργαμος ήταν πρωτεύουσα του κράτους των Ατταλιδών στη Μ. Ασία.
- 19) Ο Βωμός του Διός στην Πέργαμο ιδρύθηκε σε ανάμνηση της απόκρουσης των Γαλατών.
- 20) Στους Περγαμηνούς αποδίδεται η ιδέα της δημιουργίας Μουσείου, οικοδομήματος που είχε την ίδια λειτουργία με τα σύγχρονα μουσεία.
- 21) Η έλλειψη παπύρου οδήγησε τους κατοίκους της Περγάμου στην ανακάλυψη νέας γραφικής ύλης.

B. ΚΥΚΛΩΣΤΕ ΤΟ ΣΩΣΤΟ

1) Τι ΔΕΝ ΙΣΧΥΕΙ για την Ελληνιστική περίοδο και τα ελληνιστικά βασίλεια:

- α. η βασιλεία είναι κληρονομική
- β. υπάρχει απόλυτος μονάρχης
- γ. δεν υπάρχει πουθενά αυτονομία πέρα απ' τα βασίλεια
- δ. το οικονομικό σύστημα είναι ενιαίο

2) Στην ελληνιστική εποχή τα μεγάλα διοικητικά, οικονομικά και πολιτιστικά κέντρα βρίσκονταν στη(ν):

- α. μητροπολιτική Ελλάδα
- β. Μακεδονία
- γ. Ανατολή
- δ. Δύση

3) Την ελληνιστική περίοδο ιδρύθηκαν και αναπτύχθηκαν οι παρακάτω πόλεις:

- α. Πύλος, Ορχομενός, Τίρυνθα
- β. Αθήνα, Ρώμη, Θήβα
- γ. Αθήνα, Σπάρτη, Κόρινθος.
- δ. Αλεξάνδρεια, Αντιόχεια, Πέργαμος

4) Το πολιτικό σύστημα διακυβέρνησης των ελληνιστικών κρατών ήταν:

- α. η δημοκρατία
- β. η αριστοκρατία
- γ. η απόλυτη μοναρχία
- δ. η τυραννία

5) Η λατρεία των ηγεμόνων από τους υπηκόους τους καθιερώθηκε κατά τη(ν):

- α. μυκηναϊκή εποχή
- β. αρχαϊκή εποχή
- γ. κλασική εποχή
- δ. ελληνιστική εποχή

6) Ένα απ' τα σπουδαιότερα εμπορικά & πνευματικά κέντρα της ελληνιστικής εποχής ήταν η:

- α. Αλεξάνδρεια
- β. Σπάρτη
- γ. Θήβα
- δ. Αθήνα

Γ. ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΤΕ ΤΑ ΣΩΣΤΑ

1. α) Αλεξάνδρεια

β) Αντιόχεια

γ) Πέργαμος

i) ο Σέλευκος Α' την ίδρυσε

ii) ιδρύθηκε στον Ορόντη ποταμό

iii) ελληνιστικό βασίλειο στην Αίγυπτο

iv) το Μουσείο της ήταν τόπος επιστημονικής έρευνας

v) ιδρύθηκε το 331 πΚΕ

vi) μεγάλο λιμάνι με ένα νησάκι, το Φάρο

vii) ο Άτταλος Α' την ίδρυσε

viii) ελληνιστικό βασίλειο στη Μ. Ασία

ix) ιδρύθηκε το 300 π.ΚΕ

χ) το Μουσείο της είχε εκθέματα όπως τα μοντέρνα

xi) ελληνιστικό βασίλειο στη Συρία

xii) Τετράπολις

2) Η Αλεξάνδρεια ήταν γνωστή στην ελληνιστική εποχή για:

ΤΑ ΣΩΣΤΑ ΕΙΝΑΙ 2

α. τον βωμό του Διός

β. τη Βιβλιοθήκη της

γ. την παραγωγή της περγαμηνής

δ. τη διαίρεσή της σε τέσσερις συνοικισμούς

ε. τη Βιβλιοθήκη και τον περίφημο Βωμό του Διός

στ. την ειδυλλιακή περιοχή που ονομαζόταν Κήπος

ζ. το νησάκι Φάρο και τη Βιβλιοθήκη

η. την αγορά και τον μεγάλο ιππόδρομο

3) Οι γραμματικοί στην ελληνιστική Αίγυπτο ασχολούνταν με: (σελ 141-29536 - 27577)

α. την καταγραφή και τον σχολιασμό κειμένων αρχαίων συγγραφέων

β. την καταγραφή σε παπύρους των έργων των φαραώ

γ. την καταγραφή του εθιμικού δικαίου

δ. την κατάρτιση του προϋπολογισμού του κράτους

4) Οι γραμματικοί ήταν άνθρωποι:

- α. με φιλολογική παιδεία που ασχολήθηκαν με τη συγγραφή πρωτότυπων έργων
- β. με φιλολογική παιδεία που ασχολήθηκαν με την καταγραφή και τον σχολιασμό αρχαίων συγγραφέων και με τη συγκέντρωση έργων παλιότερων εποχών
- γ. που δραστηριοποιήθηκαν επιστημονικά στην κλασική εποχή
- δ. που δραστηριοποιήθηκαν επιστημονικά στην αρχαϊκή εποχή

5) Η Κοινή Ελληνική ή απλώς Κοινή, που προέκυψε και διαδόθηκε κατά τους ελληνιστικούς χρόνους:

- α. ήταν η γλώσσα μόνο των γραμματικών
- β. είχε ως βάση τη λακωνική διάλεκτο
- γ. χρησιμοποιήθηκε μόνο για την προφορική επικοινωνία
- δ. αποτέλεσε το όργανο διάδοσης των κηρυγμάτων του χριστιανισμού

6) Η μορφή της ελληνικής γλώσσας που προέκυψε και διαδόθηκε κατά τους ελληνιστικούς χρόνους οφείλεται στη(ν): (σελ 143- 32294 – 29030 – 33065)

- α. συγχώνευση της ιωνικής και της αττικής διαλέκτου
- β. επικράτηση της δωρικής διαλέκτου
- γ. επικράτηση της αττικής διαλέκτου
- δ. συγχώνευση των ελληνικών διαλέκτων με βάση την αττική διάλεκτο

Δ. ΕΞΗΓΗΣΤΕ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΟΡΟΥΣ

γραμματικοί, Κοινή Ελληνική

Ε. ΑΠΑΝΤΗΣΤΕ ΣΥΝΤΟΜΑ ΣΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

- 1) Ποιο σύστημα διακυβέρνησης επικράτησε στα ελληνιστικά βασίλεια της Ανατολής και ποια ήταν τα χαρακτηριστικά του; Τι συνέπειες είχε για τους πολίτες;
- 2) Ποια ήταν τα οικονομικά χαρακτηριστικά του ελληνιστικού κόσμου;
- 3) Να περιγράψετε την κοινωνική διάρθρωση του ελληνιστικού κόσμου.

ΣΤ. ΠΗΓΗ

ΑΠΑΝΤΗΣΤΕ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΤΟ ΥΛΙΚΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ & ΤΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ΠΗΓΗΣ ΣΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ

1. Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που σας δίνεται, να απαντήσετε στα ακόλουθα ερωτήματα:

α. Πού οφείλεται η διευκόλυνση της κοινωνικής κινητικότητας κατά τους ελληνιστικούς χρόνους και ποιος παράγοντας φαίνεται να επηρεάζει σημαντικά τις εξελίξεις αυτές;

β. Ποιες αλλαγές παρατηρούνται ως προς τον ρόλο του πολίτη και τις επιδιώξεις του;

ΠΗΓΗ

Στον ελληνιστικό κόσμο, οι δομικές ομοιότητες των διαφόρων μοναρχιών διευκόλυναν ανθρώπους [...] που διέθεταν τα προσόντα εκείνα που ζητούσαν οι βασιλείς, να μετακινούνται με άνεση από τόπο σε τόπο και να κάμουν την τύχη τους, όπως ακριβώς και οι άνθρωποι που ανήκαν σε κατώτερα κοινωνικά στρώματα και διέθεταν συνηθισμένες ικανότητες μπορούσαν να βελτιώσουν τη θέση τους και τα οικονομικά τους [...] κατατασσόμενοι ως μισθοφόροι σε κάποιον από τους βασιλικούς στρατούς. [...] Για τους Έλληνες, λοιπόν, ο κόσμος ήταν εύκολος να τον κατοικήσεις και με πολλές ευκαιρίες κατακόρυφης ανόδου και πλουτισμού για όποιον ήταν έτοιμος να τις εκμεταλλευθεί.

Walbank, F.W., Ο ελληνιστικός κόσμος, μτφρ. Τάσος Δαρβέρης, Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1999, σσ. 104-105

2. Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από το κείμενο που σας δίνεται, να παρουσιάσετε:

α. τις αρχές που διέπουν τις κοινωνίες των ελληνιστικών χρόνων

β. τον τρόπο διαμόρφωσης της ελληνιστικής κοινής (γλώσσας) και τον ρόλο που διαδραμάτισε στη μετάδοση των αρχών που διέπουν τις κοινωνίες των ελληνιστικών χρόνων.

ΠΗΓΗ

Σ' αυτές τις [ενν. ελληνιστικές] πόλεις έπεσαν οι παραδοσιακοί φραγμοί που χώριζαν την Ευρώπη από την Ασία. Έτσι, εκατό χρόνια περίπου μετά τον Αλέξανδρο, ο μεγάλος σοφός Ερατοσθένης επέκρινε, αυτούς που, ακολουθώντας τον Αριστοτέλη, χώριζαν τους ανθρώπους σε Έλληνες και Βαρβάρους και ζητούσε να τους διακρίνουν μάλλον σύμφωνα με τον τρόπο του Αλέξανδρου, δηλαδή σύμφωνα με τις ηθικές και πνευματικές τους ιδιότητες σε καλούς και σε κακούς, γιατί, όπως έλεγε, «ακόμα και ανάμεσα στους Έλληνες βρίσκονται πολλοί κακοί άνθρωποι, ενώ ανάμεσα στους Βαρβάρους υπάρχουν άνθρωποι με υψηλό πολιτισμό, όπως οι Ινδοί και οι Άριοι (Ιρανοί). [...] Η ελληνική γλώσσα αποτέλεσε το όχημα αυτού του μοναδικού κοσμοπολίτικου πολιτισμού. [...] Την ίδια εποχή, οι Εβραίοι της Διασποράς υιοθέτησαν σχεδόν αμέσως τα ελληνικά, έτσι ώστε, ήδη από τον 3ο αιώνα, οι Εβραίοι της Αλεξάνδρειας υποχρεώθηκαν να μεταφράσουν τη Βίβλο στα ελληνικά, γιατί κατά τη Θεία Λειτουργία, οι κοινότητες δεν την καταλάβαιναν πλέον αρκετά στην πρωτότυπη γλώσσα.

Παπαϊωάννου, Κ., Τέχνη και Πολιτισμός στην Αρχαία Ελλάδα, Εναλλακτικές Εκδόσεις, Αθήνα 1998, σσ. 320-321.